

Топ-теми:

- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

Головна > Статті > Новини > Новини світу

10 знаменитих жінок-науковиць, які змінили світ: від математики

10 знаменитих жінок-науковиць, які змінили математики до хімії та астрономії

[Читати на русском](#)

10 знаменитих жінок-науковиць, які змінили світ: від математики до хімії та астрономії

Щороку 11 лютого світ відзначає Міжнародний день жінок і дівчат у науці. Його

мета – вшанувати жіночий внесок у розвиток наукової думки і прогрес людства в цілому, а також забезпечити рівний доступ дівчат до наукової освіти.

Так, довгий час жінки не мали змогу отримувати знання і робити кар'єру в науці. Навіть західний світ почав знімати ці обмеження аж у другій половині ХХ століття. Тим не менше, свій слід у наукових дисциплінах встигли залишити чимало блискучих жінок. OBOZ.UA розповідає про десятку (насправді 11) вельми знакових.

Марія Склодовська-Кюрі (1867-1934)

Ім'я французької дослідниці польського походження є синонімом жіночого вкладу в науку. Не маючи змоги навчатись в університеті на батьківщині, яка на той момент

була під владою Російської імперії, Марія Склодовська переїхала до Франції, де у Сорбонні вивчала фізику та математику. Отримавши місце в лабораторії свого майбутнього чоловіка П'єра Кюрі, дослідниця відкрила радіоактивні елементи радій та полоній, а також розробила методи виділення радіоактивних ізотопів. Склодовська-Кюрі стала першою жінкою, що була нагороджена Нобелівською премією. І залишається єдиною лауреаткою цієї високої нагороди у двох різних наукових областях – фізиці (1903) та хімії (1911).

Ада Лавлейс (1815-1852)

Британська математикиня вважається першим програмістом в історії. Ада була дочкою видатного британського поета Джорджа Гордона Байрона, хоча він і не виховував дівчинку рано розлучившись з її матір'ю. З юності Ада захопилась наукою. Існує легенда, що мати дуже її до цього заохочувала, щоби дівчина часом не почала займатись творчістю, як її батько. Особливо Аду зацікавила так звана аналітична машина Чарльза Беббіджа – прототип комп'ютера. Замітки Лавлес на цю тему вважають першим в історії комп'ютерним алгоритмом.

Кетрін Джонсон (1918-2020)

В часи, коли темношкірі американці мали дуже обмежені права, блискуча математикиня домоглась місця у NASA, де почала робити розрахунки орбітальної механіки. Причому все це значною мірою вручну – без допомоги комп'ютера. Внесок Джонсон вважається вирішальним для успіху перших пілотованих космічних польотів у США.

Рита Леві-Монтальчіні (1909-2012)

Італійська нейробіологиня змушена була додати до єврейського прізвища свого батька італійське прізвище матері, щоби уникнути утисків з боку фашистського режиму Беніто Муссоліні. Однак диктатура все ж мало не обірвала її кар'єру. Коли євреям в Італії заборонили займатись академічною наукою, вона збрала своє обладнання і продовжила дослідження у власній спальні, досить серйозно при цьому ризикуючи. У 1986 році за відкриття факторів росту, зокрема нервових клітин, вона отримала Нобелівську премію з фізіології та медицини.

Розалінд Франклін (1920-1958)

Історію життя британської біофізикині називають історією про вкрадену Нобелівську премію. Саме вона розробила метод отримання зображень шляхом дифракції рентгенівських променів на ДНК, який дозволив Френсісу Кріку та Джеймсу Вотсону відкрити подвійну спіральну структуру цієї неймовірної молекули, яка є буквально кодом життя. Проте Франклін померла за 4 роки до того, як її колеги отримали за це досягнення найвищу наукову нагороду. А деякі дослідники вважають, що навіть якби вона залишалась жива, враховуючи політику Нобелівського комітету, все одно могла би залишитись без премії.

Дженніфер Даудна (1964) та Емманюель Шарпантьє (1968)

Американська біохімікня і французька мікробіологиня познайомились під час наукової конференції і швидко з'ясували, що мають спільний інтерес до дослідження можливості редагування генома. Об'єднавши зусилля, жінки розробили революційну технологію CRISPR/Cas9, яка є буквально генетичними ножицями. Вона дозволяє точно відмічати ділянки ДНК, які потрібно вирізати, щоби внести у молекулу певні правки, відредагувати її. Це, наприклад, відкриває величезний простір для лікування генетичних захворювань. За свою розробку вчені були нагороджені Нобелівською премією з хімії за 2020 рік.

Каталін Каріко (1955)

Угорська біохімікня народилась у сім'ї м'ясника та бухгалтерки і в дитинстві не мала ані найменшого уявлення про те, що таке наука. Але в шкільні роки зацікавилась біологією та хімією і вирішила робити кар'єру в цій галузі. Зокрема Каталін цікавила генна терапія, а точніше розробка методів лікування на основі матричної РНК. Проте її робота в цій галузі не здавалась грантодавцям та університетам перспективною. Але опускати руки Каріко не хотіла і шукала можливостей хоча би за невеликі гроші, хоча би на низьких посадах продовжувати свою роботу. За час, поки вона поневірялась між університетами, дочка Каріко Сьюзан Франсія встигла виграти два олімпійських золота з греблі. А науковий успіх до самої жінки все не приходив. Все змінилось під час пандемії коронавірусу, коли спільні з Дрю Вайсманом розробки Каріко лягли в основу мРНК-вакцин від компаній Moderna і Pfizer. Саме вони показали найвищу безпеку та ефективність у боротьбі з вірусом. За це у 2023 році Каріко нарешті отримала свою Нобелівську премію з медицини.

Віра Рубін (1928-2016)

Дочка єврейських іммігрантів з Литви ще в дитинстві глибоко зацікавилась астрономією. Але вступити до омріяного Принстона не змогла – туди не брали жінок на фізичні спеціальності. Все своє життя Рубін стикалась з упередженістю проти жінок-науковиць. Звісно, це її засмучувало, але не демотивувало настільки, щоби все покинути. Результат – блискуче наукове доведення існування у Всесвіті темної матерії, дивного і досі незбагненого клею, який тримає зірки, планети, галактики, чорні діри та інші об'єкти впорядкованими.

Флоссі Вонг-Стаал (1946-2020)

Родина, в якій майбутня науковиця була третьою з чотирьох дітей, втекла після комуністичної революції з Китаю до Гонконгу. Там дівчина почала здобувати освіту і першою в своєму роду зробила повноцінну кар'єру. Флоссі цікавила молекулярна біологія та вірусологія. Особливий інтерес становив для неї смертельний вірус, який призвів до загадкової епідемії у 1980-х роках. Вона клонувала його і завершила генетичне картування збудника. І так вченим вдалось точно встановити, що причиною СНІДу (тієї самої загадкової хвороби) є вірус імунодефіциту людини (ВІЛ). А відкриття Вонг-Стаал дозволили розробити тестування на ВІЛ, що є першим і ключовим кроком до взяття хвороби під контроль.

Марія Телкеш (1900-1995)

Угорська дослідниця починала свою роботу в галузі біофізики, але після переїзду до США захопилась питаннями термоенергетики. Її винахідливий розум розробив чимало дивовижних приладів. Наприклад, Телкеш сконструювала першу в світі систему опалення на сонячній енергії. Не надто досконалу, але проривну і перспективну. Науковиці також належить авторство першого термоелектричного

генератора та першого термоелектричного холодильника. Розробила вона і мініатюрний блок опріснення води на сонячній енергії для використання на рятувальних шлюпках. Він досі рятує життя пілотів та моряків, які опинились у відкритому морі. За свої винаходи Телкеш отримала прізвисько "королева сонця".

Теги: [Телкеш Марія](#) [Вонг-Стаал Флосси](#) [Рубин Вера](#) [Нобелевская премия](#) [Карико Каталин](#) [Шарпантье Эмманюэль](#)
[Даудна Дженнифер](#) [Франклин Розалинд](#) [Леви-Монтальчини Рита](#) [Джонсон Кэтрин](#) [Лавлейс Ада](#)
[Склодовская-Кюри Марія](#) [Женщины](#) [жінки](#) [Вчені](#) [Ученые](#)

Микола Сидоренко

РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

🕒 11 лютого 2024 г., 13:30

👁️ Переглядів: 2676

💬 Коментарі: 0

🖨️ Роздрукувати

✉️ Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна

Про нас
Статті
Архів
Закони
Контакти

Новини

Рейдерство
Корупція
Економіка
Новини світу

Конфлікти

Політика
Корпоративні
конфлікти
Кримінал

Позиція

Коментарі
Різне

Думка

Політика
Економіка

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.